

Zwieńczeniem ostatniego dnia było podsumowanie obrad XVI Letniej Szkoły Andragogów i Poradzoznawców, a także wspólny posiłek wszystkich uczestników. Te cztery dni intensywnej pracy, twórczej wymiany myśli były szansą i sposobem na odnalezienie swojego miejsca w „świecie nauki”, były ponad wszystko doświadczeniem wspólnego uczenia się.

Anna Matusiak

Sprawozdanie z seminarium „Inspiracje pedagogią freinetowską. Dzienniki Haliny Semenowicz”, Toruń, 08.06.2015 r.

Zajęcia dydaktyczne *Wymiary biograficznego uczenia się w świetle dzienników Haliny Semenowicz* oraz seminarium magisterskie poświęcone analizie dzienników Haliny Semenowicz stały się impulsem do zorganizowania 8 czerwca 2015 r. na Wydziale Nauk Pedagogicznych UMK dyskusji wokół obszarów uczenia się w biegu życia Haliny Semenowicz oraz określenia ich treści i charakteru.

Halina Semenowicz była osobą nietuzinkową, charyzmatyczną i odważną. Świadczą o tym jej działania w ramach ruchu freinetowskiego w Polsce, publikacje oraz liczne notatki i dzienniki składające się na „nie spisana” biografię Semenowicz. Dzienniki, pisane w okresie późnej dorosłości, ukazują osobę Haliny Semenowicz w codziennym życiu, w trakcie pracy twórczej, w procesie osvajania się z nową sytuacją – bycia na emeryturze, podczas pokonywania trudności związanych ze starzeniem się.

Celem seminarium było zaprezentowanie efektów prac realizowanych w ramach seminarium magisterskiego dr hab. Hanny Solarczyk-Szwec, prof. UMK oraz w ramach zajęć dydaktycznych realizowanych pod kierunkiem mgr Agaty Szwech, które polegały na analizie materiału narracyjnego zawartego w wybranych dziennikach. Studenci mogli w ten sposób pogłębić swoją wiedzę dotyczącą zjawisk, procesów kulturowo-społecznych i relacji międzyludzkich, w jakich powstawały wpisy oraz odkrywać obszary biograficznego uczenia się Haliny Semenowicz.

Po otwarciu seminarium i przywitaniu gości przez profesor Hannę Solarczyk-Szwec swoje wystąpienia wygłosili dr Tomasz Maliszewski, który opowiedział o ruchu freinetowskim jako alternatywie edukacyjnej

w PRL-u; mgr Kinga Majchrzak wyjaśniła, czym jest pamięć i jakie są jej nośniki; Aleksandra Semenowicz przybliżyła słuchaczom okoliczności w jakich jej Mama – Halina rozpoczęła pisać dzienniki. W kolejnym wystąpieniu mgr Agata Szwech omówiła przebieg zajęć dydaktycznych *Wymiary biograficznego uczenia się w świetle dzienników Haliny Semenowicz*, podczas których studenci mieli okazję poznać biografię Haliny Semenowicz, zdobyć wiedzę na temat statusu biografii, metody biograficznej oraz materiałów biograficznych w badaniach andragogicznych oraz rozwinąć umiejętności pracy naukowej z materiałem źródłowym w formie osobistych dzienników.

W drugiej części seminarium analizy wybranych dzienników Haliny Semenowicz prezentowali uczestnicy zajęć oraz seminarium. Anna Salomon, Justyna Spizak, Joanna Szewel i Emilia Tetera omówiły dziennik z 1997 roku. Prelegentki zaprezentowały osobę Haliny Semenowicz na podstawie informacji, które odnalazły na łamach opracowywanego dziennika. W analizie ilościowej studentki wymieniły najważniejsze sfery zainteresowań Semenowicz, a w analizie jakościowej – wnioski wywiedzione z „ukrytej warstwy” tekstu dziennika. Na zakończenie dokonały interpretacji relacji narratorki z otoczeniem. Sandra Franczak i Joanna Kosińska wygłosiły referat pt. *Matką być przez całe życie*, w którym przedstawiły H. Semenowicz jako oddaną matkę nie tylko dla swych córek, ale także oddaną mentorkę dla przyjaciół i współpracowników. Celem analizy dziennika z r. 1992, zaprezentowanej przez Agatę Dudek, Angelikę Galczak i Hannę Kowalską, było zapoznanie słuchaczy z praktykami, tradycjami dotyczącymi sposobu celebrowania świąt, które opisała diarystka. Analiza dziennika z 1979 r., przeprowadzona przez Joannę Chojnacką, przedstawiała życie codzienne autorki kalendarza w perspektywie jej pracy oraz licznych aktywności rodzinnych, edukacyjnych, relacji społecznych, czasu wolnego oraz zdrowia. Michał Jaśkiewicz i Zofia Zagraba dokonali analizy treści dziennika 2000 r. w odniesieniu do stanu zdrowia diarystki, która przebywała w tym czasie w pensjonacie „Złoty Wiek” w Ładach. Ewelina Osińska i Anna Kottek zaprezentowały analizę wybranych obszarów życia Haliny Semenowicz z 1989 r., do których zaliczyły relacje z córkami i przyjaciółmi, wiarę i stosunek do Boga, obrzędy wielkanocne oraz zdrowie autorki dziennika. Paulina Centkowska, Magdalena Budziszewska poddały analizie aspekty podróżowania w dzienniku Haliny Semenowicz z 1980 r. Beata Walewicz zaprezentowała oblicza starości z perspektywy dziennika Haliny Semenowicz z 1999 r. Ewa Piwowska omówiła zadania starości w świetle dziennika Haliny Semenowicz z 1989 r. Małgorzata Rutkowska, odnosząc się do psychologicznej kategorii rezylencji, opisała czynniki ryzyka, czynniki chroniące i pozytywną adaptację w ży-

ciu Haliny Semenowicz. Anna Wiśniewska zaprezentowała analizę dziennika z 1999 r. Monika Jedlińska i Martyna Kulpa dokonały porównania dwóch dzienników H. Semenowicz z 1994 i 1990 r.

W ostatnim wystąpieniu Agata Szwech przedstawiła wnioski z analizy studenckich esejów na temat uczestnictwa w zajęciach (*Wymiary biograficznego uczenia się w świetle dzienników Haliny Semenowicz*). W opinii studentów była to ważna lekcja człowieczeństwa i historii.

Agata Szwech

Konferencja Polskiego Towarzystwa Pedagogicznego, O. Toruń i Bydgoszcz „Wychowanie do wartościowego życia jednostki i wspólnoty”, Bydgoszcz–Toruń, 19–20.10.2015 r.

W dniach 19–20 października 2015 r. dwa oddziały Polskiego Towarzystwa Pedagogicznego – toruński i bydgoski – zorganizowały ogólnopolską konferencję naukową pt. *Wychowanie do wartościowego życia jednostki i wspólnoty*. Spotkanie odbywało się pod patronatem Zarządu Głównego PTP, a Komitet Naukowy konferencji stanowili wybitni pedagodzy z różnych ośrodków akademickich, będący równocześnie członkami Zarządu PTP: prof. dr hab. Zbigniew Kwieciński – członek rzeczywisty PAN, Honorowy Przewodniczący PTP; prof. dr hab. Joanna Madalińska-Michalak – Przewodnicząca PTP; prof. dr hab. Beata Przyborowska – Prorektor ds. Kształcenia UMK Toruń; prof. nadzw. dr hab. Piotr Petrykowski – Dziekan Wydziału Nauk Pedagogicznych UMK Toruń; prof. dr hab. Ewa A. Zwolińska – Dziekan Wydziału Pedagogiki i Psychologii UKW Bydgoszcz; prof. dr hab. Ewa Filipiak – UKW Bydgoszcz – Dyrektor Instytutu Pedagogiki UKW Bydgoszcz; prof. dr hab. Maria Czerepaniak-Walczak – Wiceprzewodnicząca PTP; prof. nadzw. dr hab. Joanna Ostrouch-Kamińska – Wiceprzewodnicząca PTP; dr Halina Rotkiewicz – Wiceprzewodnicząca PTP; prof. dr hab. Marian Walczak – Sekretarz Generalny PTP; prof. dr hab. Agnieszka Cybal-Michalska – Członek Prezydium Zarządu Głównego PTP; prof. dr hab. Wanda Drózka – Członek Prezydium Zarządu Głównego PTP; prof. nadzw. dr hab. Alicja Jurgiel-Aleksander – Członek Prezydium Zarządu Głównego PTP; prof. nadzw. dr hab. Mirosław Sobecki – Członek Prezydium Zarządu Głównego PTP oraz prof. nadzw. dr hab. Hanna Solarczyk-Szwec – Członek Prezydium Zarządu Głównego PTP.